

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXVIII

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, January 29, 1981

Nr. 20

IRAKAS SUTINKA BAIGTI KARA SU IRANU

VASARIO 16 MINĖJIMAI KOLONIJOSE

Visiems lietuviams kunigams valandėlėmis Chicagoje. Juostelėse parašytos kalbos ALTO pirmininko dr. K. Sidlauskos, Lojolos universiteto profesoriaus dr. Agn. Dering ir aktorės D. Markelytės.

(ALT Informacija)

ALTO VALDYBOS POSĖDIS

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba sausio 30 d. 7:30 val. vak. savo būstinėje Chicagoje šaukia posėdį, kuriame bus patvirtinti naujų ALTO veiklos komisijų sąstatai bei aptarti kiti aktualūs reikalai.

PASKLIDO 80,000 LEIDINIO APIE LIETUVĄ

Knygelės "Lithuania", kurią paruošė kun. J. Prunskis ir išleido Amerikos Lietuvių Taryba, buvo išleistas trys laidos, iš viso 80,000 egzempliorių. Numatoma netrukus leisti ir ketvirtąją papildytą laidą.

BENDRO PABALTIEČIŲ KOMITETO VEIKLOJE

Bendras pabaltiečių komitetas, į kurį įeina lietuvių, latvių ir estų atstovai, plečia savo veiklą. Vasario 8 d. Washingtono turės savo metinį posėdį, į kurį iš Chicago vyks ALTO pirmininkas dr. K. Sidlauskas.

TELEVIZIJA IR RADIJAS PRIMINS LIETUVĄ

Chicago televizijos stotis WMAQ (kanalas 5) ir radijo stotis WOPA bei WCEV, įprašytos ALTO informaciją, vedėjos kun. J. Prunskio, pažadėjo Vasario 16-osios progą pirmininti Lietuvą amerikiečiams.

IKAITAIS LAIKOMOS TAUTOS

Dienraštis "Chicago Sun-Times" sausio 23 d. įdėjo kun. J. Prunskio laišką, kuriame, pasidžiaugęs įkaitų išlaisvinimu iš Irano, klausiamas, kada gi bus išlaisvintos Maskvos kolonializmo laikomos įkaitais tautos: Lietuva, Latvija, Estija, Ukraina.

VASARIO 16 D. PROGRAMA PER RADIJĄ

Ivairių lietuviškųjų radijo valandėlių vedėjams paprašius, ALTO paruošta ir į juosteles įrašyta Vasario 16 d. minėjimo programa lietuvių ir anglų kalbomis išsiųsta į New Yorką, Bostoną, St. Petersburgą, Pittsburghą, Brocktoną, Watchungą, N.J., Racine, Hartfordą, Detroitą, Hot Springs, taipgi įduota visoms lietuvių radijo

JŪROJE DINGO 496 KELEIVIAI

JAKARTA, Indonezija. — Sekmadienio vakarą Javos jūroje plaukiantį laivą ištiko didelė audra. Nelaimė padidėjo, kai audros metu laive dar kilo gaisras. Keleivius apėmė panika, jie negalėjo pasilikti laive, buvo didelis pavojus audros metu sūkti į jūrą.

Keleivinis laivas vežė 1,136 žmones. Nelaimės vietoje susiplaukė didokas Indonezijos laivų skaičius pavojun patekusiems gelbėti. Iki trečiadienio ryto pavyko išgelbėti 620 keleivių ir jūlos narių, bet kur galėjo dingti likusieji — nieko aiškaus nėra. Trečiadienio rytą degusio laivo jau nebuvo. Jis negalėjo tolyn nuplaukti, nes nebuvo kas jį vahuoti. Jis, aišku, nuskendo. Keleivinis laivas vadinosi Tampomas 2. Apskaičiuojama, kad 496 keleiviai nuskendo su degančiu laivu.

— Žinovai tvirtina, kad prez. R. Reagano inauguracijos kalba, kurią jis pats paruošė, buvo labai gera. Ypatingai ją giria Richard Goodwin, prez. J. F. Kennedžio kalbų rašytojas.

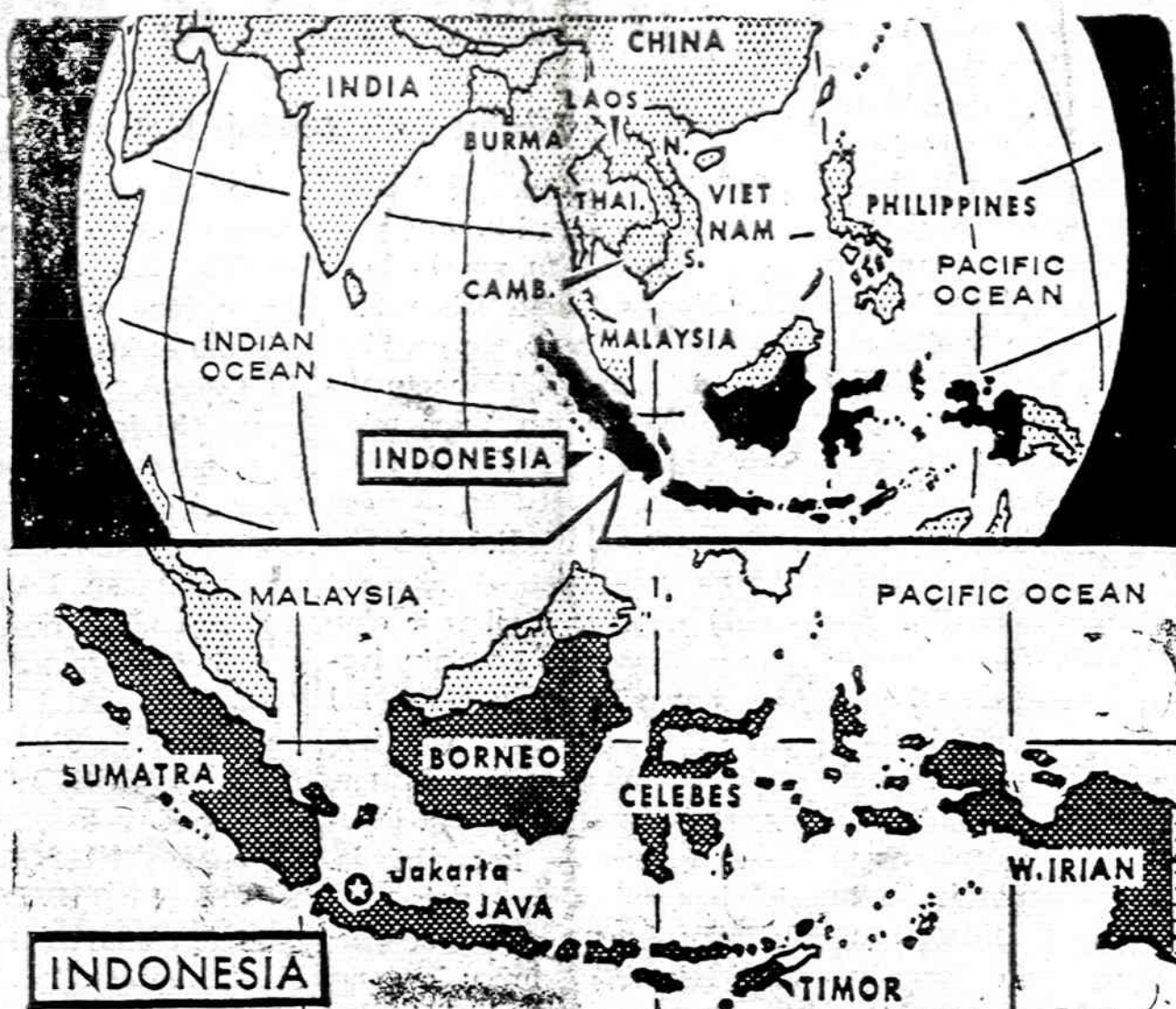
— Senatorius Robert J. Dole pasiūlė paruošti įstatymą, kuris amerikiečiams leistų traukti į teismą svetimų valstybių vyriausybės už Amerikos piliečiams padarytą žalą.

— Castro kareiviai nenori pasilikti Angoloje, nes vis labiau nukentima nuo vietinių ginkluotų partizanų.

— Trečiadienį aukso uncija kainavo \$524.

Valstybės sekretorius Haig įsakė tuojau pristatyti Marokui du žvalgybinius lėktuvus, o kitus keturis — nėtoliniuose atstovų.

Indonezijos laivas nuskendo Javos jūroje, netoli Celebes salos. Sekmadienį jūroje siautė labai didelė audra, o vėliau kilo gaisras. Nelaimėje žuvo veik 500 žmonių, kai laivas nuskendo.

PREZIDENTAS REAGANAS PAŽADĖJO GRIEŽTAI ELGTIS SU TERORISTAIŠ

BUVĘ ĮKAITAI SUJAUDINTI SUTIKIMU AMERIKOJE IR WASHINGTONE

WASHINGTON, D. D. — Antradienį 52 buvę įkaitai buvo priimti prezidentūroje. Iš West Point, N. Y., Andrews aviacijos bazėje jie atvyko 4 kariškais lėktuvais, o 13 autobusų buvo papuošti geltonais kaspinais ir užrašais "52 R. Charterred". Pakeliant į sostinę visose pakelėse tūkstančiai žmonių sveikino grižusius tėvynėn, mojuodami vėliavomis, plakatais ir geltonais kaspinais, garsiai išreiškėdami savo džiaugsmą. Pensilvania Ave. buvo panaši į Liepos 4 paradą.

Baltųjų Rūmų pietiniame sodelyje, tūkstantinėje minioje, būriavosi užsienio valstybių diplomatai, kongreso atstovai, aukšti pareigūnai ir vidutiniai amerikiečiai, atvykę išreikšti meilę savo kraštui ir dėl jo nukentėjusiems. Ten buvo 14 anksčiau paleistų iš Irano amerikiečių, 6 pabėgę Kanados pasais, 8 žuvusių karių gelbėjimo misijoje Seimose ir visa gelbėjimo misija.

Prez. Ronald Reaganas antradienį pavadino Padėkos Dieną ir savo kalboje išreikšė didelį savo ir visų amerikiečių džiaugsmą sveikindamas sugrįžusius. Tarp kita jis taip pareiškė: "Lietuviai teroristams būna žinoma, kai jie pažeidžia tarptautines teises, kad mūsų politika bus greičiausiai efektinga. Mūsų kantrybei yra ribos. Ateityje JAV pareigūnai bus palydėti į užsienius su gairuota apsauga, kokią Amerika gali suteikti".

Buvęs prezidentas Jimmy Carteris, išvykdamas su savo šeima atostogų, gyrė prezidento Reagano kalbą ir pareiškė: "Aš manau, kad gerai yra pareiškėti savo tautai, kad paėmimas įkaitų susilauks stiprios reakcijos iš mūsų tautos. Šiuo aiveju prezidento pareiškimas buvo geras".

Prezidento kalbą į jautriais žodžiais atsakė misijos šefo pavaduotojas L. Bruce Laingent. Jo paskutiniai žodžiai daugelį sujaudino iki ašarų: "Aš dėkoju ir vienišai moteriai, kuri matė mane važiuodami iš Andrew oro bazės, stovinčiai aukštumoj be plakato, ranką laikanti prie širdies".

IZRAELIS NEIŠLEIDŽIA JUODAODŽIŲ ŽYDŲ

WASHINGTON, D.C. — Amerikos juodaodžiai skundžiasi, kad dabartinė Izraelio vyriausybė nevienodai taiko savo įstatymus visiems Amerikos piliečiams. Visa eilė juodaodžių Amerikos piliečių norėjo palaukti, kad Izraelis, bet dabartinė vyriausybė neduoda juodaodžiams įvažiavimo vizos.

Ivaziavusius Amerikos juodaodžius žydus Izraelio policija keliais atvejais suimdavo, padėdavo į kalėjimą, išsiųsdavo iš didesniųjų miestų. Dabar juodaodžiai susiorganizavo, susirado advokatus, kurie sutiko ginti jų teises ir, atrodo, jie rengiasi iškelti bylą Izraelio valdžiai savo ruožtu jų vengia.

Izraelio vyriausybė negalėjo nustatyti, kokiai tikybinei sektai jie priklauso. Izraelyje jie steigia savo sektas ir vengia dirbti su kitais, o Izraelio valdžia savo ruožtu jų vengia.

— Penkiolikos gydytojų ir chirurgų pastangos Nashville ligoninėje buvo bergždžios atskirti dvi suaugusias naujagimes — Siamio porą. Jų širdelės buvo nenormalios. Operacija truko 9 valandas.

MAROKAS GAUS AMERIKOS GINKLUS

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Reaganas rašė Kongresui, kad vyriausybė rengiasi parduoti Marokui būtinai reikalingų ginklų. Maroko karalius Hassan II jau 20 metų gražiai sugyvena su JAV, bet jam labai sunku nusipirkti modernių ginklų. Prez. Reaganas pranešė komitetui, kad jis rengiasi parduoti Marokui 108 M-60 tankus.

Sekretorius A. Haig taip pat sutiko parduoti Marokui reikalingų lėktuvų. Pasirodo, kad jau anksčiau Maroko vyriausybė kreipėsi į Ameriką, prašydama parduoti ginklų, bet prez. Carterio administracija visą laiką pardavimą atidėjo. Pakartotus prašymus guli nuo praėitų metų kovo mėnesio. Sekretorius Haig sutiko, kad tuojau būtų Marokui pristomti du žvalgybiniai OV-10 lėktuvai ir neužilgo bus pristatyti dar keturi.

Marokas moka už pristatomus ginklus. Per du dešimtmečius Marokas pirkdavo Amerikoje gamintą amuniciją. Marokiečiai turi bėdos su Sacharos plotais, kuriuose bando įsigalėti maistininkai.

Alžiras, padėjęs išlaisvinti amerikiečius iš Irano, taip pat nori pirkti modernių Amerikos ginklų.

SEN. C. PERCY MAZINA KOMITETO ISLAIDAS

WASHINGTONO, D. C. — Senato užsienio santykių komiteto pirmininkas sen. Charles H. Percy sumažino komiteto išlaidas 10 procentų. 1980 m. komiteto biudžetas buvo 2,592,000, šiandien yra 2,333,000. Iš demokratų 42 štabo narių palikta tik 15, o respublikonų štabo nariai padidėjo iš 10 iki 29. Vietinės keblionių išlaidos sumažintos 15%, o užsienio kelionės paliktos kiosk pat.

Kiti senato komitetai, prisilaukiami prez. R. Reagano ekonominės politikos, žada sumažinti išlaidas.

NEKAD NEATIDUOS 1975 METAIS ŠACHO PAGROBTŲ IRAKO ŽEMIŲ

KINIJA PARDAVĖ REIKALINGUS DEĞALUS DVIEM ATOMO BOMBOM GAMINTI

BAGDADAS, Irakas. — Vyriausybė nesigina, kad Pekinas pardavė Irakui visą šimtą svarų degalų dviem atomo bombom gaminti. Žinia antradienį buvo paskelbta Jungtinių Tautų sluoksniuose. Ji buvo neaiški. Teigiama, kad Irako prezidentas Saddam Hussein laikraštiniame pasakė, jog atominiai degalai jau Irake. Čia yra ir specialistai, kurie dirba prie atominio reaktoriaus, kurio statyba paskubintai pradėta pernai netoli Bagdado.

Prezidentas taip pat pareiškė, kad Irakas niekad neatiduos Iranui tų sričių, kurias Irano šachas Reza Pahlevi 1975 metais, pasinaudodamas Irako kovomis su kurdais, atėmė iš Irako. Dabar Irako karo jėgos atsismė iš Irano visas tas sritis įskaitant Abadaną ir jo rafinerijas maitinančias versmes. Irano karo jėgos kelis kartus puolė Irako pozicijas, bet jiems nepavyko išmūšti irakiečių. Jeigu Irano valdžia sutrauktų daugiau karo jėgų ir bandytų pulti kitas Irako sritis, tai Irakas pavartotų visas savo jėgas ne tik gintis, bet ir pulsi.

Irakiečiai negali suprasti, kodėl Iranas, supykęs taip smarkiai ant šacho už visą eilę jo padarytų klaidų ir nusikaltimų laidi širdingai priima šą di dešį šacho klaidą. Dabartinis Irako vyriausybė jau atsiėmė visas tas sritis, kurias buvo pasisavinęs šachas, Irako vyriausybė niekad tų sričių neatiduos Irakas būtų galėjęs toliau veržtis į Irano sritis, bet to nedarė Irakas dabar siūlo Irano vyriausybei pasirašyti taiką su Iraku bet ji turi atsakyti bet kokių pretenzijų į šacho užgrobtas sritis. Iranas turėtų sumokėti Irakui padarytus nuostolius, bet pirmą eilę Iranas turėtų pasirašyti taiką su Iraku ir kitus klausimus išslyginti.

Irako atstovai Taifoje kreipėsi į suvažiavusius, prašydami įtikinti Iraną, kad bereikalinga neekvotų energijos, bet ruošėsi taikai. Tuo tarpu Irano vyriausybė dar nekreipia dėmesio į Irako pasiūlymus.

Taika tarp Irano ir Irako padėtų išspręsti Persijos įlankos ir didesnę dalimi Artimųjų Rytų taikos klausimą. Visos valstybės nenori Sovietų įsimašymo į Persijos įlanką. Kiekvienam aišku, kad rusai bandys kištis į kitų kraštų vidaus reikalus.

Tarpusavio musurimūnų valstybių taiką užkirstų keliai rusams. Kovų metu rusai bandys įsivelti į Irano vidaus reikalus, o dar daugiau jie bandys kištis į Irako vidaus reikalus, nors irakiečiai jau patyrė, ką reiškia glaudesni ryšiai su Sovietais. Jie nelaukė, kad sovietinis elementas įsistiprintų, kaip jie tai padarė S. Vicente srityje. Rusai gali naftą pirkti Mezopotamijos įlankoje, bet jie neturi teisės primesti savo valios, kaip jie

LENKAI STREIKUOJA BE JOKIOS TVARKOS

VARSUVA, Lenkija. — Praeitą šeštadienį Lenkijoje buvo uždarytos visos dirbtuvės. Susidarė įspūdis, kad Lenkijoje nebuvo jokios tvarkos. Svarbiausias klausimas turėjo būti įvedimas penkių darbo dienų savaitės ir šiam reikalavimui turėjo vadovauti Solidarumo unijos (L. Walesos vadovaujamos) atstovai, bet paskui paaiškėjo, kad tikininkai ir visa eilė kitų darbininkų pradėjo kartu statyti atskirus reikalavimus.

Vyriausybės atstovai buvo sutikę tartis su Varšuvos apylinkės atstovais viešai, televizijos ir radijo klausytojų akivaizdoje. Pirmadienį argumentavo radijo bangomis, bet antradienį vietomis, vėl pradėjo streikuoti. Darbininkai pareiškė, kad valdžios atstovai nesupranta streikuojančių reikalavimų, tuo tarpu vyriausybės atstovai kritikavo darbininkus, kurie nesilaiko savo žodžio ir plečia streikus. Walesa nepatenkintas netvarkingais streikais, kurie gali sukeldyti visą Solidarumo judėjimą. Walesa bijo, kad provokatoriai gali visai susilpninti naujai suorganizuotų darbininkų veiklą.

PATARIA AMERIKIEČIAMS IRANAN NEVAŽIUOTI

WASHINGTON, D.C. — Prezidento Reagano administracija, apsvačiusi santykius su dabartine Irano vyriausybė, išsiūlybėjusi su grūžusiais iš Irano pareigūnais, patarė Amerikos piliečiams nevažiuoti į Iraną. Amerikoje yra didokas skaičius iraniečių, jie čia laisvai gyvena ir dirba, bet amerikiečiams nepatartina važiuoti į Iraną, nes dabar ten nėra reikalingo saugumo.

Be to, dabartinė Irano vyriausybė neturi vieningos politikos. Nors mulla Chomeini sutiko su įkaitų išleidimu, kai kurie islamiško parlamento nariai tuo paleidimu nepatenkinti. Prezidento Bani-Sadr laikraštis labai aštriai kritikuoja premjerą Rajai. Premjerui nėra ko girti apie JAV paklupdymą. Amerika buvo įsaldžiusi 12 milijonų dolerių, tuo tarpu iki antradienio JAV grąžino tik tris milijonus, o įkaitų jau Iranas nebėra, sako laikraštis.

Gynybos sekretorius Kasnar Weinberger pareiškė, kad buv. prez. Carterio administracija skyrė permažai pinigų gynybai.

daro Pietų Jemene, Abisinijoje ir kitose komunistų bei kubiečių valdomose srityse. Susirinkusieji 37 valstybių atstovai patvirtino nutarimą skelbti "šventąjį karą" Jeruzalei išlaisvinti, jeigu Izraelio valdovėbė nesutiks geriausių Jeruzalės atiduoti Jordanui.

KALENDORĖLIS

Sausio 29: Pranciškus Salez., Zibutė, Girkantas.
Saulė teka 7:06, leidžiasi 5:02.
Oras šaltas, snigins.

JAV ir Iranas vėl be diplomatų

Irano mulla Chomeini, sulaukęs išniekines diplomatinio imuniteto papročius ir tradicijas civilizacijoje, išlaikė Amerikos ambasadorius Teherane diplomatus, tarantuosius ir vėną kitą amerikiečių virš 14 mėnesių — 444 dienas, spaudžiamas savo revoliucijos krašte sukelto chaoso, ekonominės suirutės, ilgiau neištverė — fabuliuojo — suimtusius diplomatų. Politinuose ir diplomatinuose sluoksniuose komentuojama kas barbarą mulla Chomeini ir jo mullų štabą priverstę pakęisti užsispyrimą, grasinimą ir bauginimą, kad Amerikos diplomatai bus teisiami už šnipinėjimą ir nubausti pagal Islamo įstatymą. Kad taip mulla būtų galėjęs padaryti, mažai kas tikėjo: niekas sau mirties sprendimo nerado.

Tarptautinė padėti analizuojantieji ekspertai teigia, kad dalinė Amerikos diplomatų paleidimo priežastis yra Irano-Irako prasidėjusio karo veiksmas. Dėl Irano revoliucinės netvarkos išėjo valstybės iždas, neturi svetimos valiutos, nėra už ką pirkti karui vesti reikalingų ginklų, karinės medžiagos. Gaudamos iš alvyos bilijoninės pajamos drastiškai sumažėjo. Dėl šios priežasties alvyos šaltinių subombarduoti, sudegini, neveikia. Valstybės užsienio reikalų atsargos, sulaukusių diplomatų, Amerikos buvo užšaldytos ir formis pasinaudoti nebuvo galima.

Antroji priežastis, kuria dau-
lelė ir paaiškėja stipriausia, tai
Reagano, kurio pareikšimas ir
neavadinimas mulla Chomeinio
ir jo pavadinimų "kriminalistais",
"barbarais", "kidnaperiais", suda-
res Irane rimtesnę rūpesį vilki-
namas diplomatų derybės paskū-
binti ir su Carteriu derėtis in-
tensyviai. Kada prez. Carteris
sausio pradžioje pareiškė, kad
susitarimas Amerikos diploma-
tus paleisti laisvėn turi būti baig-
tas iki sausio 16 d., Irane muloms
ir vyriausybė davė signalą at-
kreipti dėmesį į paleidimo vil-
kinimą.

Prez. R. Reagan štabo virši-
ninkas ir darbu koordinacijos
direktorius Edwin Meese parei-
škė, kad Iranas daug geriau pa-
darytu, jei Amerikos sulauktų
diplomatų, ambasados tarnau-
jū ir Amerikos piliečių paleidi-

mo reikalus sutvarkytų su prez.
Carterio administracija. Prade-
jus eiti prezidento pareigas Ro-
nald Reaganui, diplomatų palei-
dimo reikalai gali prasidėti vėl
iš naujo. Kol nepradėjo eiti pre-
zidento pareigų, Reaganas klaui-
sinėjamas spaudos sulauktytų dip-
lomatų paleidimo reikalui, savo
nuomonės nesakė, pareiškėdamas,
kad reikalus tvarko prez. Car-
teris ir jis jam pritaria ir jo dar-
bus remia. Pagaliau po ilgo lau-
kimo, įvyriausio spėjiojimų,
pranešimu apie susitarimą, iš
pirmadienio į antradienį prez.
Carterio visos nakties praleidi-
mo, dirbant Baltuosio rūmose,
ir praslinkus 30 minučių po prez.
Ronald Reagano priesaikos, eiti
JAV prezidento pareigas, 1981
m. sausio mėn. 20 d. 12 val. 31 mi-
nutė pirmasis lėktuvas su diplo-
matais pakilo iš Irano sostinės,
Teherano, areodromo, kurį pase-
kė antrasis lėktuvas 12 val. 44
minutės. Po pusantros valandos
skridimo Alžirijos du 727 kelei-
vinių lėktuvai pasiekė Turkij-
os oro erdvę ir tada prez. Rea-
ganas oficialiai pranešė, kad
Amerikos kaliniai pasiekė lais-
vę ir skrenda namo.

JAV IR IRANO SANTYKIŲ PROBLEMATIKA

Kaip tik buvo pranešta, kad su
Iranu pasiektas susitarimas pa-
leisti Amerikos sulauktytus dip-
lomatų ir JAV ambasados tar-
nauojus, vienas CBS televizijos
komentatorius prabilo apie san-
tykių sutvarkymo su Iranu rei-
kalinumą. Paminėjo, kad Ame-
rikos interesai gyvybiniai būtų
pažeidžiami, jei Persijos įlankos
alvyos transportavimo keliai bū-
tų paliejami. Gi karas Irano ir
Irako ir Persijos įlankos vande-
ni laisvą susisiekimą gali palies-
ti. Buvo paminėtas ir Reagano
administracijos Valst. sekreto-
rius gen. Alexander Haig sena-
to užsienio reikalų komisijos na-
rių apklausinėjime ir pasaky-
mas, kad Persijos vandenų ke-
lias yra nepaprastai Amerikai
svarbus. Už jį reikėtų kovoti.
Jei Amerikai nepavyktų susitar-
ti su savo sauguminkais ginti
Persijos įlankos vandens kelių
laisvę, tai ir vienai Amerikai
reikėtų ginti kelių laisvę. Š. m.
sausio 20 d. paleidus Amerikos
diplomatų Iranui, JAV Senato
užsienio reikalų komisijos pirm-
sen. Charles Percy ir sen. Allen
D'xon, abu iš Illinois valstijos,

pareiškė, kad greitai laiku prasi-
dės komisijos narių ir įtakingų
politikų apklausinėjimas dėl
Amerikos ir Irano, ateities san-
tykių suregulavimo. Š. m. sau-
sio mėn. 17 d. Maskvos diktatū-
ros organas "Pravda" piktai pub-
lė Amerikos derybų dėl įkaitų
paleidimo, pavadino, kad yra
"negarbingas žaidimas", kuris tu-
ri "užmaskuotus planus" prieš
Iraną pradėti karo veiksmus.
Tuojau Valst. sekr. Muski išsik-
vietė Maskvos ambasadorių Dob-
ryniną ir nurodė — Maskvos
ambasadoriui Dobryninui, kad
tokie propagandos ir melo veiks-
mai reikėtų sustabdyti, nes gali
ilgesniam laikui skaudžiai pa-
kenkti JAV-Sov. S-gos santy-
kiams ir neigiamai paveikti ame-
rikiečių opinių sovietų atžvil-
giu. Valst. departamentu parei-
gūnai tvirtina, kad sovietai už-
simanė pakenkti deryboms su
Iranu, nes susitarimas įkaitų
paleidimas vėl gali atidaryti du-
ris normaliems Irano Amerikos
santykiams. Prie Irano valdovo
šūcho Pablevi tokie santykiai ir
buvo. Irano gerai paruošta ir
moderniais ginklais apginkluota
kariuomenė ir buvo pirmųjų li-
nių Persijos įlankos vandens
kelių pažeidimo sargais ir numa-
tyta kumštis. Panašiai manoma
padaryti ir skubiai ateičiai ir Ira-
no sujaukta revoliucijos padėti
ir kariuomenės pajėguma atstai-
tyti palaipsniui. To reikalauja
Vakaru laisvės interesai, indus-
trizuotų valstybių energijos ir
technologijos išlaikymas. Persi-
jos įlankos valstybių judojo
aukso vertybė darosi ir už auk-
są brangesnė, o kaip kurioms
valstybėms išlaikymas.

PATS SKAITYK IR DAR KI-
TUS PARAGINK SKAITYTI
DIENRASTĮ "NAUJENOS"

Laikinojo Organizacinio Komiteto Pirmininko Atsisaukimas

BRANGUS AMERIKOS LIETUVIAI!

Vasario 16 proga mes, lietuviai, jungiamės
iš naujo sutartinai remti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą ir visais būdais siekti, kad lie-
tuvų tauta gyventų amžinai.

Sios didžiosios lietuvių šventės proga svei-
kindamas visus Amerikos lietuvius JAV Lietu-
vių Bendruomenės vardu, kviečiu brolius ir se-
seris Vasario 16 sukaktis paminėti ko išpūdin-
giausiai ir, jas minint, moraliniu pritirimu ir
piilinginėmis aukomis stipriai paremti Lietuvos
laisvinimo veiksmų darbą.

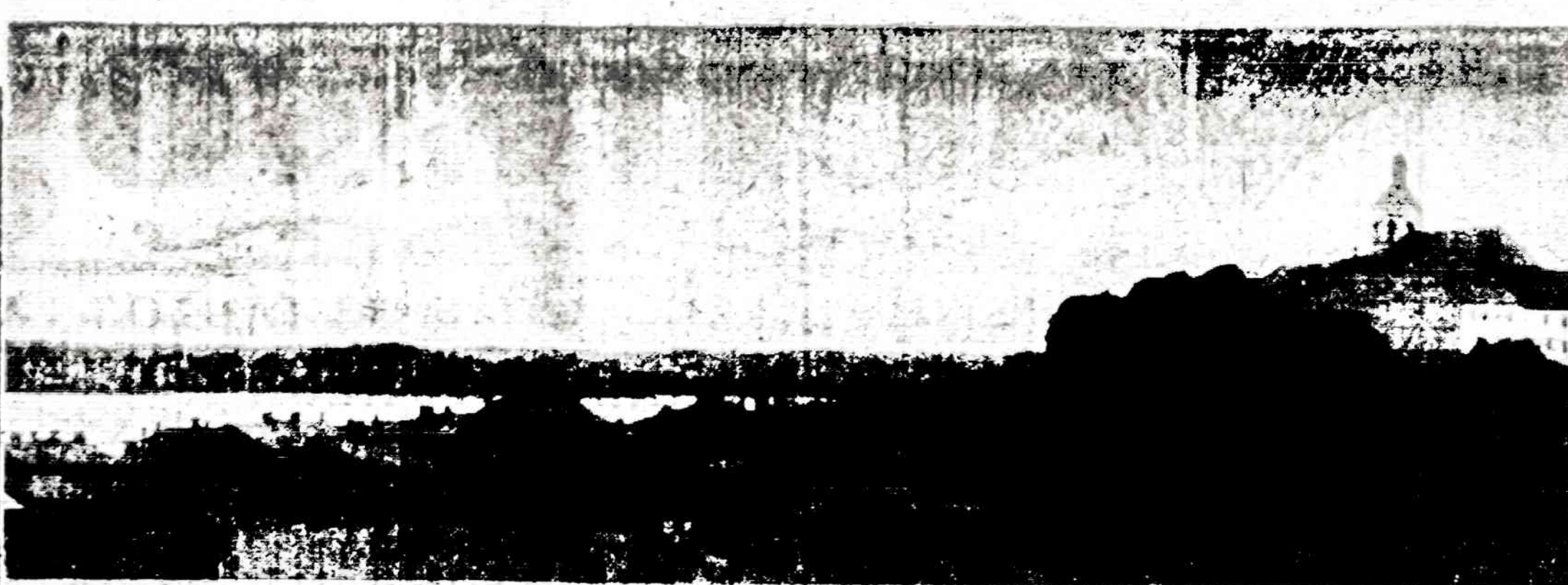
Kreipiuos į organizuotus Lietuvių Bendruo-
menės vienetus ir į jau po Bendruomenės šūkiu
susibūrusius Amerikos lietuvių, prašydamas, kur
ir kaip gali, aktingai prisidėti prie Lietuvos Ne-
priklausomybės sukakties minėjimo ruošimo vi-
sose lietuvių kolonijose.

Laikau savo pareigą prisiimti JAV LB LOKo
nusistatymą, kad Vasario 16 minėjimo parengi-
mų pilnas bei visos aukos turi eiti Lietuvos lais-
vinimo reikalams ir kad tie pinigai turi būti
perduoti Amerikos Lietuvių Tarybai — jos Vyk-
domajam Komitetui Chicagoje arba Tarybos
skiriamas vietoje.

Peraudamas JAV LB Laikinojo Organiza-
cinio Komiteto ir savo linkėjimus, drauge rei-
kiu tvirtą viltį, kad, budėdami Lietuvos išlais-
vinimo ir lietuvių tautos gelbėjimo kovoje, taip
pat energingai ir vieningai dirbsime JAV Lie-
tuvų Bendruomenėje didžiajam lietuvių išlais-
kymo reikalui.

Prel. J. BALKUNAS,

JAV Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio
Komiteto Pirmininkas

Telsių miestas fotografuotas Lietuvos Nepriklausomybės metais

VL. BAKČNAS

Pastabos iš tolo

Klaipėda ir Mažoji Lietuva

Labai, sakytum, "auksinis"
mūsų tautos ir valstybės istori-
nis įvykis, 1923 m. sausio 15 d.
Klaipėdos sukilimo laimėjimas,
kurio pat to krašto prijungimas
prie Lietuvos (po 700 metų vo-
kiečių dominavimo, tame mies-
te ir krašte) — išeivijoje, mini-
mas rečiau ir patyčiau — negu
tai buvo daroma keliais ar kelio-
lika metų anksčiau — tokia pat
sukakties proga. Laikas ir oku-
pantas eka mūsų istorinių įvy-
kių autentiškumą, dėlto, kol
galime, turime tokių istorinių
įvykių svarumą ir autentiškumą,
skverbti ir dar tebegyva lietu-
višką sampratę — kad išeivija
kiek bus galima, tą gyvąją mū-
sų laikų, istoriją galetume per-
duoti sekantioms mūsų kartoms
— pačių autochtonų, kiek jų dar
galima išeivijoje rasti, gyvu žo-
džiu.

Per daug metų, nuo 1952 m.
bendradarbiaujamas Los Ange-
les lietuviškos radijo valandėlės
programų paruošimo ir perdavi-
mo (iki dabar — su kai kurių
metų pertrauka), visada steng-
giausi Klaipėdos krašto atvada-
vimo išeivijos publikai perduoti
autochtonų žodžiu, nors nevisa-
da tai pavykdavo. Juos "pava-
duodavau" aš pats, kai to rei-
kėdavo, nes tų autochtonų išei-
vijoje yra labai nedaug, o be to
— jų dar tebesančių mūsų eilė-
se nevisi ir ne visada noriai pa-
kelia savo balsą Mažosios Lie-
tuvos reikalui, prieš vokiečius,
išviso. Reikia tada juos "pava-
duoti" tokiems "mažlietuviams",
kaip pavz., aš pats, besivadinas
"naturalizuotu" klaipėdiškiu ar-
ba kaip labai didelių nuopelnų
turįs Mažosios Lietuvos klausi-
mais ir sprendimais (išeivijos
lietuviškame Mažosios Lietuvos
istorijos aptarime (Algis Regis
(Čikagoje), kuris (teatleis man
čikagiškių klaipėdiškių — au-
tochtonai) šiemet ypačiai Ma-

žosios Lietuvos (sausio 15-tosios
proga) istorinį momentą čia iš-
eivijoje išskėlė į pačią aukščiau-
są viršūnę tautinių-valstybi-
nių (buvusių) minėjimų, nes be
jo (Regio), vargiai, kai kur, ta
proga (Klaipėdos atvadavimas)
būtų buvęs prisiminta. Kai kur
buvo daug daugiau kur galėjo
būti. Dėlto esu labai patenkint-
as, kad mūsų Los Angeles ra-
dijo valandėlės programoje (sau-
sio 17 d.), Klaipėda buvo išsa-
mniai ir istoriniai paminėta —
mano programoje — su čikagie-
čio Algio REGIO įvaidiniu žo-
džiu ir iš anksto man prašyta
dr. Jono STIKLIORAUŠ (senos
PRŪSŲ LIETUVOS Stiklorių
giminės palikuonio) kalba, kurią
čia "Naujienų" skaitytojams
perduodu išties — netaisytą ir
netrumpintą.

Prieš tą dr. J. Stikloriaus kal-
bą, vadinį mano programoje
žodį tarė čikagiškių, Mažosios
Lietuvos politikoje aktyvistas
Algis REGIS, trumpai apibūdin-
damas Prūsų Lietuvos tautinės
tarybos 1918 metų aktą tokiais
žodžiais:

"Švenčiant Klaipėdos Krašto
atvadavimo sukaktį, dera žvilgt-
terti į gilesnę praeitį ir suprasti,
kad šis įvykis nebuvo kažkokia
nelaukta staigmena bet išdava
visos Prūsų Lietuvos senųjų gy-
ventojų neisemiam ryžto susi-
jungti į vieną bendrą laisvą Lie-
tuvos valstybę. Šis apsisprendi-
mas buvo oficialiai dikluotas
Tilžėje, 1918-tais metais lapkri-
čio 30 dieną, dar trejetą metų
prieš Klaipėdos Krašto sukil-
imą.

Tilžėje paskelbtas Mažosios
Lietuvos tautinės tarybos aktas
mažlietuviams buvo tolygus Va-
sario 16-tosios nepriklausomybės
paskelbimui Vilniuje. Atėjo lai-
kas, kad abi tautos dalys, žiaurių
istorinių aplinkybių išskirtos
šimtmečiams, pagaliau ryžosi

nutraukti svetimųjų priespaudos
grandis ir pradėti naują gyveni-
mo gaidynę bendroje tautinėje
valstybėje. Prūsų Lietuvos tauti-
nės tarybos akto tekstas buvo
trumpas ir įtikinantis:

"Atsiėvelgiant į tai, kad viskas
kas, yra, turi teisę gyventi ir į
tai, kad mes Lietuviai čionai
Prūsų Lietuvoje gyvenantieji su-
darome šito krašto gyventojų
dauguomenę, reikalaujame mes,
remdamiesi ant Vilsono tautų
paties apsisprendimo teisės, pri-
glaudimą Mažosios Lietuvos
prie Didžiosios Lietuvos. Visi sa-
vo parašu šitą pareikšimą pri-
imantieji pasizada visas savo jė-
gas už įvykdinimą minėtojo sie-
kio pasvesti". Tilžėje, lapkričio
30 d., 1918 m.

Šį aktą, Prūsų Lietuvos tauti-
nės tarybos vardu pasirašo: J.
Vanagaitis, Viktoras Gailius,
Martynas Jankus, Nikelis De-
veikis, Mikas Banaitis, A. Sma-
lakys, Kristupas Paura, Mike-
lis Lymantas, D. Kalniškys, F.
Zūbaitis, Kristupas Kiupelis, Ja-
gomastas, Jurgis Lėbartas, Jur-
gis Arnašius, Z. Deivikas, Jonas
Užpurvis, Jurgis Gronavas, Mi-
kelis Mačiulis, E. Bendikas, M.
Reidis, V. Didžys, J. Juška, M.
Klečkus ir Jurgis Margys".

Tiek Algis Regis lietuviškoje
Los Angeles radijo valandėlės
programoje, sausio 17 d. minint
Klaipėdos atvadavimą.

Džiaugiuosi, kad iš tų žymių
Tilžės akto signatarų asmeni-

Kai gerai pažinojau šiuos klaipė-
diečius: Joną Vanagaitį, Vikto-
rą Gailių — paskutinį Klaipėdos
krašto Gubernatorių, kurio ži-
nioje teko dirbti Gubernatoriumi,
patriarchą Martyną Jankų, Kris-
tupą Paurą, Fricą Zubaitį, Enži
Jagonastą (vokiečių susaudytas
su visa šeima Vilniuje 1941
m.), Jurgį Lėbartą, Jurgį Arna-
šį, dr. Valterį Didžį ir Jurgį
Margį.

Apgalvestauju, kad puikią Al-
gio Regio kalbą negalėjau per-
radiją perduoti visą išties dėl
laiko stokos, bet tai bus padary-
ta kita proga, o, beto, tą kalbą
neužilgo atsisiųsi "Naujienoms",
nes A. Regis, būdamas labai pa-
tyręs ir praktiškas tokiuose rei-
kaluose — savo kalbą man at-
siuntė įrašęs į magnetofono juos
telesu priedu — visos kalbos
tekstu. Sakau jam didelį aciu.

DR. J. A. STIKLIORAUŠ
KALBA

Sausio mėnesio 15 dieną suda-
ro gerą progą prisiminti kad tą
dieną, 1923 metais, Mažosios Lie-
tuvos dalis, būtent Klaipėdos
kraštas, susijungia su Didžiąja
Lietuva į vieną laisvą Lietuvos
Respubliką. Aš sakau "dalis",
nes į Mažosios Lietuvos sąvoką
jeina, šalia Klaipėdos krašto, dar
ir ta teritorija, kuri iki 1945 m.
buvo Vokietijos Reicho Rytprū-
sių provincijos šiaurinė dalis;
jos svarbiausieji miestai — Kara-
liaučius, Tilžė, Gumbinė, Įsrutis.
1945 m. ją užgrobė sovietai
ją pavadino Kaliningradskaja
oblast.

(Bus daugiau)

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN
THE NATIONAL GUARD

40% OFF
MIX 'n MATCH
14KT GOLD
Neckchains
and Bracelets
Earrings, Charms,
Religious Medals
at 30% SAVINGS

INSTANT CASH FOR GOLD

New or Used or
Old Broken Jewelry
Watches, Bracelets,
Pins, Rings,
Class Rings, Dental Gold... Any Karat

Turn It Into CASH!
Dig Out Your Old Treasures —
Put The Money In The Bank & Draw Interest.

WE PAY THE HIGHEST PRICES!
LOCAL BUYER, BUYING WITH INTEGRITY

HAIL Beauty Supply, Inc.
3221 W. 63rd St. Chicago, Ill.

Pasenes liūtas

Galingas liūtas, bėgs žvėrų,
Senas, palieges, nustojo jau jėgų.
Neturi dantyse stiprumo,
Dingo jo nagų aštrumas,
Kurie įvadydavo jo priešams baimę.
Visai išnyko jojo laimė.
Jį patį kojos vos atlaiko,
Žvėrys jam piktą žodį nuolat taiko,
Visi jie skaudžiai jį įžeidžia
Ir jo jausmus dažnai pažeidžia,
Kai primena jam senas skriaudas.
Tai arklys spiria į blauzdas,
Tai jautis įduria į sprandą,
Tai vilks į koją jam įkanda.
Dantis sukandęs jis viską turi iškentėti
Ir nepajėgia net garsiai sustenėti.
Pamatęs asilą, kurs rengiasi jį spirti
Ir renkasi skaudesnę vietą,
Kur nukreipti savo kojų kirtį,
Liūtas sustaigė: "Dievai mielažirdingi!
Kad tokios gėdos netektų man patirti,
Geriau atsiųskit tuojau man mirtį.
Jei ir skaudžia mirtį tektų man turėti,
Vis tik geriau negu iš asilo pažemintą kentėti".

(Vytautas Petraitis, PASAKEČIOS. 217 psl,
kaina \$3, gaunama Naujienose.

ISPŪDZIAI IŠ VLIKO SEIMO

(Tęsinys)

Pamaldoms pasibaigus, tuojau vėl rinkosi seimo atstovai į Toronto Lietuvių namus testinėms darbotvarkėms. Gruodžio mėn. 14 d. VLIKO seimo užbaigiamame posėdyje pirmininkavo inž. E. Bartkus. Šiame posėdyje buvo diskusijos ir priimta paruoštos rezolucijos, kurių buvo 9.

Mandatų komisijos pirmininkas V. Jokubaitis seimo atstovams išdalino pilnai priimtų ir su kuriomis pataisomis rezolucijų sąrašą. Septynios rezolucijos buvo priimtos kaip sureduotos, tik viena iš jų su maža pataisa. Dvi rezolucijos buvo ilgokai diskutuojamos. Viena iš jų buvo Fronto būklių rezolucija, kuria buvo siūloma: seimo atstovams išrinkti neutralią komisiją VLIKui tartis su PLB dėl santykių tarp jų abiejų pagerinimo.

T. Blinstrubas, gavęs balsą, paaiškino, kad VLIKas yra demokratiškai išrinktas ir VLIKO valdyba pati parinks asmenis į tokias komisijas. Susidarius dviem skirtingom nuomonėm, prezidiumas pavedė balsavimo būdą išspręsti šią rezoluciją. Už frontininkų pasiūlymą balsavo 5 nariai, o už T. Blinstrubą pasiūlymą — 19. Tokiu būdu šiam reikalui sutvarkyti buvo pavesta VLIKO valdybai. Dėl antrosios rezolucijos, kur buvo liečiama Lenkijos įvykiai, rezoluciją komisijos pirmininkas inž. J. Jurekūnas pranešė, kad komisijos mintys perduotos VLIKO valdybai, nes ta rezolucija yra sudėtinga (žinoma, ir turi politinio požiūrio — J.S.) ir patarė, kad nebūtų čia diskutuojamos. Susidarius nuomoninių skirtumų, buvo prieta prie balsavimo, kur daugumos buvo pasisakyta už inž. J. Jurekūno pasiūlymą.

Jei palyginsime VLIKO seimą, įvykusį 1973 metų gruodžio 1-2 dienomis Kanadoje, Toronto mieste, su šiuo 1980 m. gruodžio mėn. 13-14 d.d., taip pat Kanadoje, Toronto mieste, įvykusiu VLIKO seimu, tai pamatysime didelį skirtumą.

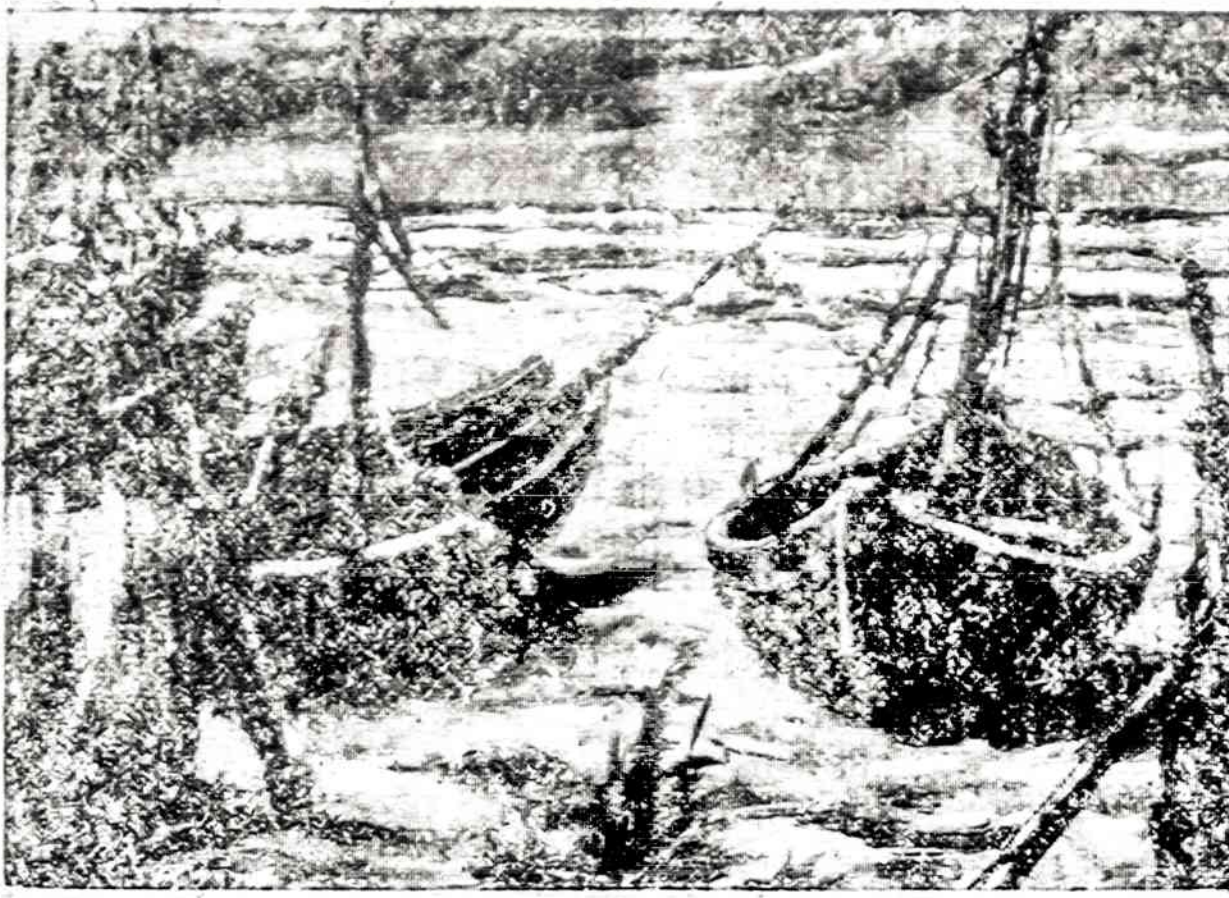
1973 m. VLIKO seime kai kurie VLIKO nariai daug nepasitenkinimo skleidė prieš ALTą. Tik J. Skorubskui gana įtikinamai pareiškusi: "Jei ne ALT, to veikėjai ir jų įdėtas skubus darbas, nei tu, nei mes visi nebūtumėm patekę į šiuos laisvės kraštus, o būtumėm buvę grąžinti Sovietams ir išsiųsti į Sibiro vergų stovyklas, tiesiai į mirties naugus", tuoj pat ALTą užgaudinėjimai ir šmeižtai nurodimo.

1980 m. gruodžio 13-14 dienomis niekas ALT'o nesmeižė, nes VLIKas ir ALTas šiuo metu dirba sutartinai, už ką iš visuomenės susilaukė daug simpatijų. Ypač tą vienybę įvertino kanadišiai ne tik žodžiais ir rankų plojimais, bet ir gausiomis VLIKui aukomis.

Kanados lietuviai dar nėra suklaidinti Lietuvos okupanto agentų propagandos, kad VLIKas ir ALTas jau atgavė savo dienas ir nėra daugiau reikalingi. Mums reikia šalintis nuo tokias mintis skelbiančios spaudos ir pereiti prie tokios spaudos, kuri griežtai pasisako prieš Lietuvos okupantą ir jo tarnus, kuri remia VLIK'o ir ALT'o darbus kovoje už Lietuvos laisvę.

Kadangi VLIKO seimas vyko labai darnioje nuotaikoje, tai sekancią dieną jis baigėsi jau 12 val. dienos metu.

VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis, uždarydamas VLIKO seimą, pasakė trumpą, bet patirtinę ir reikšmingą kalbą. Jis tą seimą taip užbaigė: "VLIKas yra pasirodęs su visomis organizacijomis dirbti ir kartu nešti Lietuvos laisvinimo vėliavą". Šie jo žodžiai kiekvienam lietuviui, lietuviui turi pasilikti širdyje, o jie patys privalo prisidėti savo auka, kad ta VLIKO laisvės vėliava galėtų žygiuoti po

Jonas Trilys

Laivai pajūryje

PARSIDAVĖLIAI (DEGENERATAI)

Mūsų spaudoje rašoma apie degeneratus bei išgamas, išsigimėlius ir visokių svetimiešius pardsidavėlius. Kadangi jie labai daug prisidėjo prie lietuvių tautos ir Lietuvos žlugdymo, tai tenka apie juos plačiau pakalbėti bei pavyzdžiais pailiustruoti.

Mūsų nelaimėjų netrūko pas lietuvių nuo senų laikų. Jie talkininkavo priešams užgrobtai lietuvių žemes. Jie atvedavo priešus net prie lietuvių sutvirtinimų ir atidarydavo jiems vartus ir padėdavo lietuvių žudyti.

Tat lietuvių juos bausdavo. Ad. Mickevičiaus istorinėje apysakoje kalbama apie Naugarduko kunigaikštystę Živile, kuri nužūdzusi net savo mylimą, kai jis susidėjo su tėvynės priešiniais. Pagal 1528 m. Lietuvos Statutą krašto išdavimas buvo laikomas vienu iš didžiausių nusikaltimų ir baudžiamas mirtimi ir turty atėmimu.

plataus laisvo pasaulio kraštus, reikalaujama pilnos Lietuvos laisvės. Paskutiniai dr. K. Bobelio žodžiai taip nuskambėjo: "Negali būti toleruojamas nei vienas, kuris dirba prieš VLIK'o ryžią Lietuvos laisvinimo kovoje". Baigus VLIKO seimą, buvo sugiedotas Tautos himnas. Juozas Šarapnickas, VLIKO seimo atstovas

Čia tekėtų pirmiausia paminėti Vaisvilka, kuris po Tremiotos mirties su rusų Valuinės kunigaikščių pagalba užgrobė Lietuvos valdžią, o po to su Vokiečių ordinu padarė taiką ir tuo pačiu latvių ir prūsų sukilėliams nutraukė pagalbą, leisdamas vokiečiams įsitvirtinti Lietuvos pajūry lietuviškų kilčių žemėse. Vaisvilkas išžudė su rusais daugybę lietuvių ir pagaliau patė suvo nuo rusų rankos. Valuinės kronika rašo, jog Vaisvilkas dėl daugybės išžudytų žmonių, sąžinės graužiamas, įstojo į stačiatikių vienuolyną, pavesdamas Lietuvą valdyti rusų švarnui.

Lietuvos valdovas Algirdas, norėdamas geriau įtikti savo žmonoms rusams, savo valstybinę dvarą padarė rusišką ir rusų kalbą Lietuvos valstybine kalba, tuomi pradėdamas lietuvių surusinimą. Pagal istoriką prof. J. Jonyną, Algirdas turėjo net kelias progas Dauguvos kraštą išvaduoti iš vokiečių jungo ir prijungti prie Lietuvos, bet dėl savo paikumo atsakė tai įvykdyti.

Išsigimėlis Jogaila, Algirdo ir rusės sūnus, susidėjo su anuo laiku didžiausiu Lietuvos priešu — Vokiečių ordinu, su vokiečių pagalba užgrobė Lietuvos valdžią, nužudė žymiausią lietuvių tautos didvyrį Kęstutį, kuris visą gyvenimą kovojo su kryžiuočių ir Livonijos ordinais ir Lenkijos karaliumi Kazimieru, norinčiais užgrobti Lietuvą, o kartu su lenkų karių igulomis Jogaila išžudė geriausius lietuvių ir atidavė žemaičius Kryžiuočių ordinui.

Kaip neseniai spaudoj buvo rašyta, kad Jogaila buvo susitaręs su lenkais lietuvių sulenkinti ir tuo pačiu lietuvių tautą likviduoti. Šiam tikslui atsiekti, jis pavedė Lietuvos religinius reikalus tvarkyti Lenkijos vyskupams, o Lietuvos švietimą lenkų universitetui Krokuvoje. Tačiau neišūrint, mūsų bajorai (Liublino unijotai) garbavoja Jogailą ir visur reklamuoja, kad Jo-

gaila su lenkais Lietuvą apkrėstijo, tuo suteikdami lenkams garbę.

Didžiausias lietuvių išgama, avantiūristas dvarininkas J. Pilsudskis, siekdamas garbės ir valdžios nuėjo bernausti lenkam. Jis su savo sėbrais ir lenkų legionistais užgrobė Lietuvos sostinę Vilnių su arti pusės lietuvių etninį žemių ir sutrukdė Mažajai Lietuvai prisijungti prie Didžiosios Lietuvos. Po to su lenkų kraštutiniiais šovinistais žiauriai persekiojo Vilniaus krašto lietuvių drauge su lietuvių eidi ku arkivyskupu R. Jalbzykowskiki. Gi Vilniaus vaivada lenkas šovinistas Bocianski grūmojo lietuviams: "Arba jūs turite pasidaryti lenkais, arba aš jus sunaikinsiu".

Žemaitis išsigimėlis prof. G. Gerullis, siekdamas garbės ir norėdamas įtikti savo žmonai vokiečių baronesai, klastojė lietuvių tautos istoriją, padarydamas Mažosios Lietuvos lietuvių kolonistais iš Didžiosios Lietuvos, suprusindamas sūduvius ir t. t. Jis pasidarė uoliu talkininku didžiojo Lietuvos priešo Hitlerio, kuris su Stalinu likvidavo Lietuvos valstybės nepriklausomybę. G. Gerulis į šią vokiečių nacių propagandą įtraukė ir mūšikius: K. Būga, A. Salį, J. Jakštą ir kitus.

Prie Seinų — Suvalkų krašto sulenkimo daug prisidėjo A. Baranauškas, kuris, tapęs Seinų vyskupu rašėsi Baranowski. Šiek tiek prie lenkinimo prisidėjo ir vysk. A. Karosas (žūr. Liet. Enc.).

Ir kada po Pirmojo pasaulinio karo buvo atkurta Lietuvos valstybės nepriklausomybė ir stengtasi daugiau lietuvių tautą gaivinti bei stiprinti, tai vėliau lenkomanas bajoras St. Šal. kauskis, su motina nuo mažens kalbėjęs vien lenkiškai ir meldešis iš lenkiškos maldaknygės, keno tai proteguojamas tapo išrinktas 1927 m. patriotinės lietuvių jaunimo organizacijos ateitininkų vadu. Keletą metų anksčiau, eidamas jau 35 metus, dėl nemokėjimo pakankamai lietuviškai, atsisakęs Berlyno lietuviams studentams nuo paskaitos. Būdamas ateitininkų vadu, jis kaltino studentus lietuvišku šovinizmu, kai tikrumoje to šovinizmo nebuvo, net lietuvių

MASKVA SU VARŠUVA LEIS LIETUVOS METRIKĄ

DZIENNIK ZWIAZKOWY š. m. sausio mėn. 23-24 d. Nr. 16 praneša, kad pagal susitarimą prieš porą metų atvyko, pagaliau, Varšuvon sovietų istorikų delegacija, kuri aptaria su lenkų istorikais Lietuvos Metrikos leidimo darbą. Sovietų delegacijai vadovauja akademikas Wladimirz Poszuto gi jos sudėty dar dr. Anna Horoszkiewicz ir dr. Margarita Byczkova. Sovietų istorikai turi suderinti su lenkų istorikais bendradarbiavimo planus ateinantiems metams, pasirašyti sutartį tarp Lenkijos Istorijos Instituto, iš vienos pusės, ir SSSR Istorijos Mokslių Akademijos iš kitos pusės, kas liečia bendrą leidimo akciją.

Lietuvos Metrika yra apie 700 tomų knygų dokumentų rinkinys, apimantis XV-XVIII am.

neįstengė savo pavardžių atlietuvininti. Ankščiau prieš jį (prie prof. Dovyaičio) religija ir tautybė buvo traktuojamos pagal Kristaus evangeliją: atiduokti kas Dievo — Dievui, kas cesioriaus (tautos) — tautai (valstybei). S. Šalkauskas, sekdamas sulenkėjusių lietuvių bajorų tradiciją, stengėsi, kad lietuvių jaunimas (ateitininkai) mažiau rūpinėtusi ir domėtusi savo tautos reikalais (žr.: Jonyla "Lenkų įtakos šesėly", 1974), pirm visko statytų religiją katalikybę). Jo akli pasekėjai, vien už tai kad jis buvęs religingas (uolus katalikas), jį skelbia didžiausiu lietuvių tautos filosofu, reikalingu pakelti ir atlietoriaus garbę. Nors jis savo disertacijoje, lenkų tautų istoriją, padarydamas Mažosios Lietuvos lietuvių kolonistais iš Didžiosios Lietuvos, suprusindamas sūduvius ir t. t. Jis pasidarė uoliu talkininku didžiojo Lietuvos priešo Hitlerio, kuris su Stalinu likvidavo Lietuvos valstybės nepriklausomybę. G. Gerulis į šią vokiečių nacių propagandą įtraukė ir mūšikius: K. Būga, A. Salį, J. Jakštą ir kitus.

Prie Seinų — Suvalkų krašto sulenkimo daug prisidėjo A. Baranauškas, kuris, tapęs Seinų vyskupu rašėsi Baranowski. Šiek tiek prie lenkinimo prisidėjo ir vysk. A. Karosas (žūr. Liet. Enc.).

Ir kada po Pirmojo pasaulinio karo buvo atkurta Lietuvos valstybės nepriklausomybė ir stengtasi daugiau lietuvių tautą gaivinti bei stiprinti, tai vėliau lenkomanas bajoras St. Šal. kauskis, su motina nuo mažens kalbėjęs vien lenkiškai ir meldešis iš lenkiškos maldaknygės, keno tai proteguojamas tapo išrinktas 1927 m. patriotinės lietuvių jaunimo organizacijos ateitininkų vadu. Keletą metų anksčiau, eidamas jau 35 metus, dėl nemokėjimo pakankamai lietuviškai, atsisakęs Berlyno lietuviams studentams nuo paskaitos. Būdamas ateitininkų vadu, jis kaltino studentus lietuvišku šovinizmu, kai tikrumoje to šovinizmo nebuvo, net lietuvių

zius Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos. Tose knygos įrašyti kanceliarijos išduoti dokumentai: įvairūs teisiniai aktai, įsakai, sutartys, teismų procesai, valstybių sienų rubežių aprašymai ir kit.

Lietuvos Metrikos pradžia kilio Trakuose ir Vilniuje. Laikė švedų užpildinėjimų, Lietuvos Metrika buvo perkelta į Varšuvą, gi po trečiojo Lenkijos padalinimo, paimta Petrapilinė (Petersburga). Šiuo metu randasi Maskvoje, Senovės Rusų Aktų Archyve. Minimam atitinkamam rinkiniui Lenkijoje yra "Karūnos Metrika".

Pasirašytoj Varšuvoj prieš porą metų bendradarbiavimo sutartį, liečiančią Lietuvos Metrikos leidimą, numatytas drauge darbo planas 1981-1985 metams. Minimame laikotarpyje numatoma valstybės išleisti po porą tomų knygų, mikrofilom pasikeitimas, dirbančių metrikos nagrinėjimo srityje kasmetiniais istorikų kontaktais.

Sovietuose pirmiausia bus išleistas pilnas išaugotų knygų inventorių ir, taip pat, dokumentų tomas iš pirmųjų XVI šimtmečio metų. Lenkijoje išleisti numatoma porą tomų, apimančių dokumentus iš XVII šimtmečio pirmos pusės.

Sąryšį su Maskvos-Varšuvos Lietuvos Metrikos leidėjų sutartimi, kyla aišk klausimus: Kodel okupuotos Lietuvos, gi okupantų tarsena — Tarybų Lietuvos respublikos, istorikai nedalyvauja tame Lietuvos Metrikos leidime? Ką turi bendrą dabartinė Varšuva (Liaudies Lenkijos respublika) su XV-VIII šimtmečių Lietuvos Metrika? Ar ištikimies Maskvai okupuotos Lietuvos komunistams visiškai neberūpi nepaprastos reikšmės istorinės Lietuvos Metrika? Atrodo, kad ištikimieji Maskvai komunistai bei lietuviai istorikai nenusipelnė malonės pakūpinėti senosios istorinės Lietuvos dokumentus, bet didelę malonę nusipelnė lenkai, kurie mažiau turi teisės Lietuvos dokumentus liesti ir iš jų kokias nors naudingas sau išvadas daryti. Pagal Sovietų su lenkais sudarytas sutartis, metrikos studijos turės būti abiejų valstybių tyrinėtojų glaudžiai suderintos. (Nakelta į penktą puslapį)

GERA PROGA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

UŽ DEŠIMT DOLERIŲ NAUJIENOS SIUNČIAMOS TREČDALI METŲ!

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir jas užsisakyti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, NORINTIEMS TINKAMIAU SUSIPAŽINTI SU DIENRAŠČIU, NAUJIENAS SIUNČIAME 4 MĖNESIUS UŽ 10 DOLERIŲ.

Nuoširdžiai kviečiame visas ir visus į platinimo vajaus talką!

Prenumeratos pratęsimu, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarponais.

NAUJIENOS

1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

• Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupydamas laiką ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede _____ dol. Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Užsaku Naujienas kaip dovaną savo _____, kurie yra naujas skaitytojas. Priede _____ dol. Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

Sponsoriaus pavardė, vardas ir vietovė _____

• Platinimo vajaus proga, palaikydamas lietuvišką spandą b Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridėdamas _____ dol. Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

• Platinimo vajaus proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites suspažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų. Pavardė ir vardas _____

Adresas _____

MEET THE CHALLENGE!

SERVE WITH PRIDE IN THE NATIONAL GUARD

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šio kiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių partingas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išlaistos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus paslaustas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

ENERGY WISE

Change the oil and filters every 3,000 to 6,000 miles to avoid wasting gasoline.

Don't be a Born Loser!

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

• LITERATŪRA, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesensta, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Grinaiša, taip pat K. Matusėvičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rukščelės ir A. Varnio kūrybos poveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

• DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gėrintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisiais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

• VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūko apraštas Juozo Adomaičio — Dėdės Šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslis to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

• LIETUVISKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrity duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

• KĄ LAUMĖS LEME, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

• JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinskio knygoje apie Julius Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

• SATYRINĖS NOVELĖS, M. Zoschenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 pusl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2. Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerį persiuntimo išlaidoms.

4 — Naujienos, Chicago, Ill., Thursday, January 29, 1981

ARMAGEDONAS IR PO JO - PASAULINĖ TAIKA

"Jis surinko juos į vietą, kuri hebraiškai vadinama Armagedon" (Apriškimo 16:16)

14. Apriškimo 20-me skyriuje mes turime trumpą simbolinį aprašymą, kokių būdu moteriškos ainija sutriuškins žaliūnų galvą. Pasakyta, kad angelas nužengė iš dangaus nuo Dievo ir sugavo "senąjį žaltį", t.y. velnią arba šėtoną, ir surišo jį tūkstančiui metų. Šitas galingas "angelas" yra ne kas kitas, kaip pažadėtasis "ainys", Kristus; ir šioje pranašystėje yra patiktas trumpas paaiškinimas kaip bus įkurta jo karalystė ir jo tūkstantmetis karaliavimas. Joje taip pat parodyta, kad aname tūkstantmetyje bus prikelti mirusieji ir jiems bus duota proga gyventi amžinai atsteigtoje žemėje.

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI, 5421 So. Mozart, Chicago, IL 60632

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Wentchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Main St., Wentchester, IL
VALANDOS: 9-5 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2722

TEL. - BE 3-5392

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBŲ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2418 W. 71 St. Tel. 737-5145
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGAS
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2380,
Rezidencijos telefonas: 448-5545

P. ŠILEIKIS, O. F.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatų, Protėzų, Mod. bėn
gali. Speciali pagalba Prūsoms
(Arch Support) ir t. t.
Tel.: 9-4 ir 8-9, Seštadienį 9-11
2850 West 63rd St., Chicago, IL 60639
Telef.: PRusap 2-3884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir klumpo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33716
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai - Pilnas apdrauda
ZEMA KAINA
Priman Master Charge
ir VISA kortelės.
R. ŠERENAS. Tel. 925-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A.M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dieno iki penktadienio 4:00-4:30
val. popiet. Šeštadieniais ir sekma-
dieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vėdėja - Aldona Daukas
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

WINTER OVERCOAT.

Don't Go Out Without It.

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDZIONYTĖ

Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

SUSIRINKIMŲ PRANESIMAI

Joniskiečių Labdarybės ir Kultūros
klubo metinis susirinkimas įvyks
antradienį, vasario 3 d., Vycų salėje,
2455 W. 47th St. Pradžią 1 val. po-
pieť. Visi nariai kviečiami atsi-
klyti, bus daug svarbių reikalų ap-
tarti. Po susirinkimo bus vakaras.
A. Kalys

MASKVA SU VARSUVA LEIS LIETUVOS METRIKĄ

Atkelta iš 3 ps.

dinasi, kas naudinga lenkams,
ar priešingai, turės būti ir so-
vietams priimtina, ar priešin-
gai. Šičia galima sutartinai su-
derinti klatojimas, melas. Ar
okupuotos Lietuvos istorikai ga-
lės būti prie dokumentų patiki-
nimo prileisti? Ar Lietuvos teri-
toriją jau ir Maskva laiko Len-
kijos integraline dalimi? Lenka
savo pareiškimuose ir veiksmuo-
se, kiek pastebėta, bent Lietu-
vos rytinę dalį laiko savo inte-
gralume.

Didž. Lietuvos Kunigaikštijos
Metrikose, kaip minima spaudo-
je, tarp daugelio labai svarbių
dokumentų randasi labai reikš-
mingi valstybių sienų rubežių
aprašymai. Jei metrikos leidžiam
tie reikšmingi valstybių sienų
rubežių aprašymai yra nenaudin-
gi, ar jie nesugundys juos "tai-
syti"? Kaip ten būtų, neda-
lyvavimas "Sovietinės Lietuvos"
istorikams Lietuvos Metrikos
leidime, kelia įtarimų, nerimo ir
spėlojimų P. L.

— Madrido konferencijoje
Didžioji Britanija, Olandija, Is-
panija ir kitos valstybės remia
JAV poziciją nagrinėjant Hel-
sinkio konferencijos nutarimus
ir jų įvykdymą.

— Valstybės sekretorius A.
Haig nori pertvarkyti visą de-
partamentą taip, kad jį pasiek-
tų tiksliai patys svarbiausieji
dalykai. Patarėjai galės būti tik-
tai reikalus žinantieji žmonės.

— Prez. Ronald Reaganas
atsisveikino ir išlydėjo visus
amerikiečius, grįžusius iš Irano.

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRUŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikštės automobiliams pastatyti

BALFO, ALTO IR VLIKO NIEKINIMAS

Atkelta iš 4 psl.

Jei kas padarytų jų visų ap-
klausimą, tai iš visų išgirstų tą
patį atsakymą: VLIKą, kaip
tautos atstovybę, reikia likvi-
duoti.

Visi tie VLIKo priešai veikia,
kaip atrodo, skirtingais moty-
vais.

Kodėl siekia panaikinti VLI-
Ką Lietuvos okupantas?
Kad mūsų pavergtoji tauta
neturėtų savo teisinės atstovy-
bės laisvajame pasaulyje. Kad
nebūtų kompetentingo organo
teisės Priemonėmis kovoti dėl
tautos laisvės, dėl jos interesų,
dėl žmogaus teisių mindžiojimo
ir kitų bolševikinio despoto nu-
sikalimų okupuotoje Lietuvoje,
pačios tautos vardu.

Ko siekia okupanto agentai už-
sieniuose?

Visai mus intriguodami ir
kurstydami mūsų žmones prieš
VLIKą, jie siekia to paties, ko
trokšta jų "duondavys", jų įkvė-
pėjas Kremliuje.

Ko siekia kiti "bendradarbiau-
tojai", netgi ir kai kurie kuni-
šai, kaip pavz. piktas, agresyvus
VLIKo priešas kun. F. J. iš Ka-
nados, ar, kaip girdėti, ir tėvas
V. iš Chicago?

Jei jiems agitpropininkas ne-
ikėlė į galvą kokių kitų motyvų,
tai jie veikia, pataikaudami bol-
ševikams tironams tik dėl to,
kad jis būtų "anapus kiek ge-
resnis ir švelnesnis jų tikėjimo
broliams".

Kas atsako už prokomunisti-
nų ir antivilikinių ir nuotaikų
pasireiškimą kai kuriuose mūsų
organizacijose?

Mano nuomone, dėl to atsako,
daugiausia, tu organizacijų va-
dovai, nes eiliniai nariai, kaip
sako masės yra toms tendenci-
joms priešingos.

Jurgis Gedeminėnas savo str.

"Skirtingos nuomonės", "KA-
RYS" 1980 spalio Nr. 8, apie VLI-
Ką šitaip rašo:

"VLIKas - Vyriausias Lietu-
vos Išlaisvinimo Komitetas, dau-
geliui mūsų tautiečių yra žino-
mas dar nuo tų laikų, kada gy-
venome jau nepriklausomybės
nuostojė Tėvyneje. Be gerų ir
pagirtinų apie VLIKą atsiliepi-
mu, retkarčiais pasigirdavo ir
prastesnių pasakėlių. Girdėjau,
vienas tautietis skundėsi, kad
1944 m. vasarą, kada jis beslan-
kiodamas Paprūseje, kažkur tarp
Kybartų ir Vištyčio, buvo susi-
tikęs su jam nepažįstamais tau-
tiečiais, kurie sakė esą VLIKo
nariai. Jis negalėjęs iš jų gauti
aiškaus patarimo, užklausus ką

daryti - bėgti Vokietijon, ar
pasitkti Lietuvoje".

Tikrai, kad tikra pasakėlė, ir
labai nerimta J. Gedeminėno
pastaba VLIKo atžvilgiu. Iš kur
tas tautietis galėjo žinoti, kad
tie nepažįstamieji yra VLIKo na-
riai. Juk tuo laiku užfrontyje
slankiojo visokio plauko tipe-
lių. O jei jie ir buvo VLIKo na-
riai, tai jie negalėjo būti tokie
kvaili, kad pasisakytų nepaži-
stamam, kad jie yra VLIKo na-
riai. VLIKas buvo nelegali po-
grindžio organizacija, jie tuo-
jau galėjo būti to tipo kaip
gestapo agento areštuoti ir vė-
liau atsidurti konclageryje, ar
net sušaudyti. Ir kas tuo laiku,
kam ir kaip galėjo patarti ką
daryti, kad niekas nežinojo, kaip
ilgai gali užtrukti bolševikinė
Lietu. okupacija. Turbūt ta pasa-
kėlė paties J. G. sugalvota VLI-
Kui pažeminti.

Toliau Jurgis Gedeminėnas
sako:

"Man pačiam vienas VLIKo
darbuotojas pasakojo (pavar-
dės neskelbsiu...), kad prieš
pat apšaukdamas Lietuvą, jis nu-
vykęs iš anksto numatytą VLI-
Ko posėdžio vieton, nieko ten
neradęs, tik krūvelę tuščių bu-
telių..."

Tai dar viena pasakėlė VLI-
Kui apšmeižti. Nors tiesiai nepa-
sako, bet duoda suprant, kad
VLIKas buvo sudarytas iš nepa-
reigingų girtuoklių gaujos.

Dar toliau J. G., dr. K. Valiū-
nui vadovaujant, VLIKą pagiria,
bet perėmus vadovybę dr. K.
Bobeliui, jau VLIKas vėl blo-
gas. Taip pat labai nerimtas ka-
binėjimasi prie dr. K. Bobelio,
dėl lietuvių kalbos mokėjimo.
Visai nesvarbu, kas VLIKui

vadovauja, Mindaugas ar Vytau-
tas, jis buvo yra ir pasilieka Vy-
riausias Lietuvos Išlaisvinimo
Komitetas, sukurtas Lietuvoje,
turis tautos mandatą - įgalio-
jimą ir atslovaugą pavergtą tau-
tą. Visos kitos organizacijos yra
išsivijos ir išsivijoje sukurtos ir
negali atstovauti pavergtos tau-
tos ir kalbėti jos vardu. Visi lie-
tuviai ir visos liet. organizaci-
jos turi VLIKą su juo artimai
bendradarbiauti ir jam paklusti.
Kas neremia VLIKo, jį šmeižia
ir griauia, tas remia Lietuvos
okupantą ir jam tarnauja. VLI-
Ko veiklos pagyvėjimas ar sulė-
tėjimas priklauso grynai nuo pir-
mininko energijos, sumanumo ir
sugebėjimų išnaudoti susidariu-
są politinę situaciją - padėti.
Dabartinis VLIKo pirm. dr. Ka-
zys Bobelis yra ypatingos ener-
gijos, suraumo ir darbštumo
žmogus. Užtat įvairūs bolševi-
kiniai agentai jį puola ir įvai-
riais būdais šmeižia.

JAV LB

JAV Lietuvių Bendruomenė
yra Pasaulio Lietuvių Bendruo-
menės - PLB padalinys. PLB
buvo įkurta VLIKo 1949 m. bir-
želio 14 d. Vokietijoje paskel-
biant Lietuvių Chartą, kuri susi-
deda iš įvado ir dėsimo 13 pa-
ragrafų. Pirmame paragrafe, pir-
mame sakinyje sakoma: "Tauta
yra prigimtoji žmonių bendruo-
menė". Trečiame sakinyje sako-
ma: "Pasaulyje pasklidę lietu-
viai sudaro vieningą Pasaulio
Lietuvių Bendruomenę".

Lietuvių Charta turi daug
trūkumų ir neišskumų. Visai ne-
paminėta, kad LB turi tvarkyti
demokratiniais pagrindais,
ir žodis demokratija iš viso ne-
paminėta. Atrodo, kad Lietuvių
Chartą suredaguota diktatūros
šalininkų.

JAV LB buvo įkurta 1951 m.
lapkričio 15 d., New York, N. Y.,
JAV. paskelbiant JAV Lie-
tuvų Bendruomenės įkūrimo ak-
tą. JAV LB šventėje ir jos da-
lyviams iškilmingai pasirašant.
Aktas suskirstytas į 4 skirsnelius
a, b, c. ir d. D skirsnyje taip
sakoma: "pareigingai remti Lie-
tuvos laisvinimo kovą ir Lietu-
vių Tautos gelbėjimo pastangas,
nuosirdžiai išreiškia savo tauti-
ni solidarumą JUNGTTINIŲ
AMERIKOS VALSTYBIŲ LIE-
TUVIŲ BENDRUOMENĖJE".
(Bus daugiau)

— Paryžiaus XX amžiaus mo-
dernaus mūd muziejus Georges
Pompidou, dokumentacijos sky-
rius įsigijo dail. A. Krivicko ak-
varelės darbų 20 skaidrių (dia-
pozityvų). Muziejaus raste dai-
lininkui pažymėta, kad jo akva-
relių skaidrės praturtino mu-
ziejų.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKAITIS

VESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

1605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS
*
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1338 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4416

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

Liet. Bendruomenė kaisieja pagalius į vežimo ratus

Sunku suprasti, iš kur JAV LB atstovai gavo teisę kaisioti nosį visai ne į savo reikalus: važinėti į valstybines įstaigas Washington, arba vykti į Downers Grove, Ill., užmegzti kažkokius neaiškius santykius su lenkais. Tam reikalui yra senos politinės organizacijos. Kodėl norima užbėgti VLIKui ir ALTui už akių?

Amerikiečiai, kreipdami dėmesį į balsų gaudymą, nenori tokius ponus išvairuoti į lauką. JAV LB turi aiškias savo veiklos gaires kultūrinėje srityje. Tai kodėl lįsti ne į savo reikalus?

Visai neaišku, kas pastūmėjo ponus: Gaile, Nainį, Gečą, Kamantą ir Co. padėti bolševikams ardyti VLIKą ir ALTą, ir skaldyti lietuvišką visuomenę.

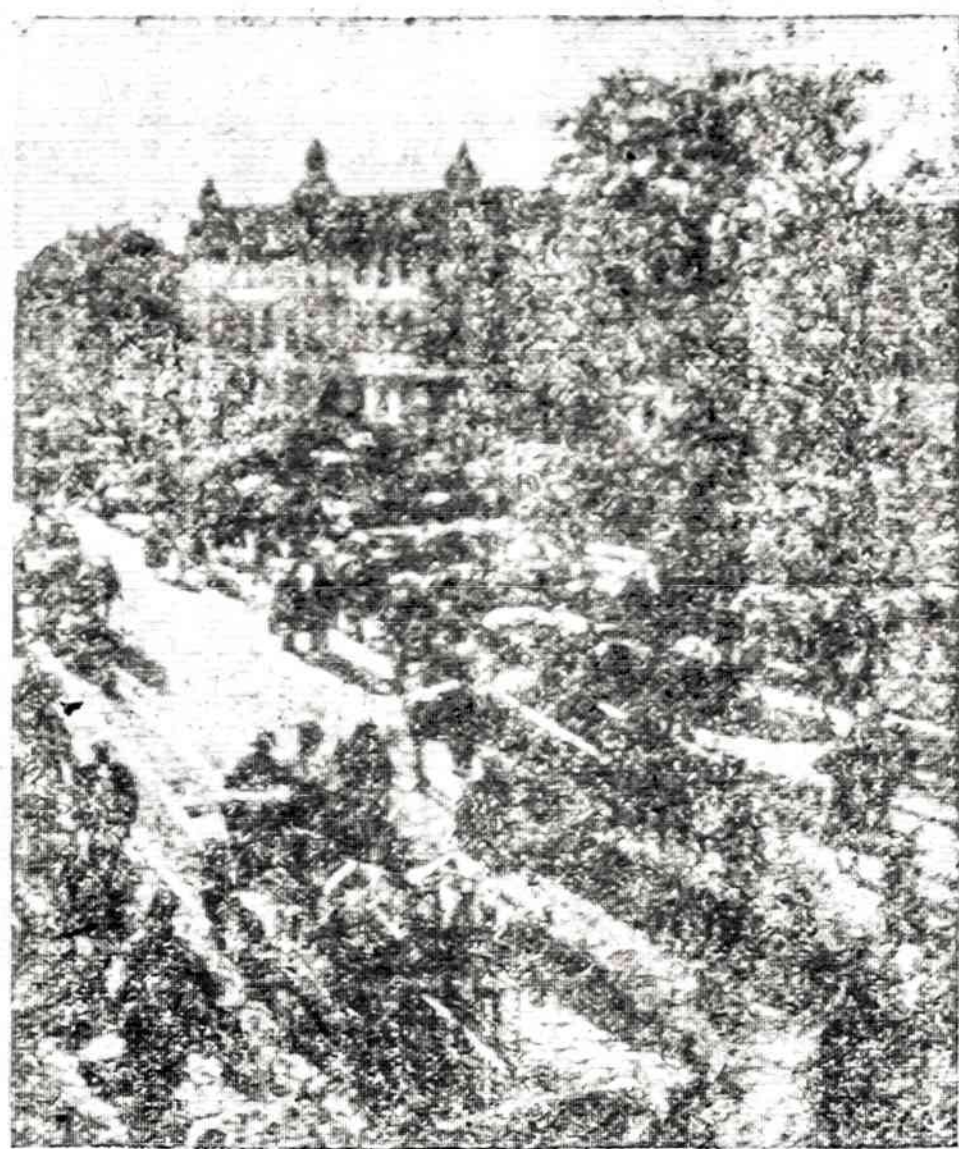
Šis gėdingo darbo ėmėsi saujelė žmonių, kurie buvo išrinkti neaiškia balsų dauguma. Jie jau apsiūvė nuvažinę į Jungtines Tautas pas A. Young (ku-

rio pažūrės labai neaiškios) prašyti pagalbos pavergti Lietuvai. Ir dar daugiau apsiūvė, kai nei iš šio, nei iš to, nu-bėgo į Downers Grove užmegzti kažkokius neaiškius politinius santykius su lenkais ir kažką siūlyti.

Na, ir reikia turėti pilietinės drąsos ardyti tą organizaciją — VLIKą, kuris ir pačią LB-nę sukūrė; girtis, kad Madride tik česonis mišinišką darbą padarė, o VLIKo pirmininkas Bobelis nieko; girtis, kad ir Kudirkai atvažiuoti jie atsiuntė pini-gus. Tikumoje, Madride mišinišką darbą padarė Bobelis, Prunskis, Mičiudis, Sidlauskas ir kiti.

Na, ir ramiam žmogui jau pyktis ima, matant savo tautiečius ardančius lietuvišką prieško-munistinę veiklą ir talkininkau-jant okupantui.

Lindimas ne į savo veiklą čia yra nusikaltimas. A. P.

SOVIETŲ VALDŽIOS ULTIMA-TUMAS LIETUVAI

1940 m. birželio 15 d. Sovietų valdžia pasiuntė nepriklausomos Lietuvos vyriausybei tokį ultimatumą:

"Sovietų vyriausybė, maty-dama, kad panaši būklė ilgiau testis negali, laiko absoliučiai būtinu ir neatidėtinu: 1) Kad būtų atiduoti teismui vidaus reikalų min. gen. Skučas ir Sau-gumo Departamento direktorius Povilaitis, kaip tiesioginiai kaltininkai provokacinių veiksmų prieš sovietų kariuomenės igulas Lietuvoje. 2) Kad būtų sudaryta Lietuvoje tokia vyriausybė, kuri būtų pasiruošusi ir pajėgi patikrinti garbi-kaug Sovietijos-Lietuvos savitarpinės pagalbos sutarties vyk-dymą ir energingai šios sutarties priešų sudraudimą. 3) Kad tuoj pat būtų patikrintas laisvas pa-leidimas į Lietuvos teritoriją sovietinių kariuomenės dalinių, jų paskirstymas Lietuvos cent-ruose tokiu kiekiu, kurio pakak-tų laiduoti sovietų-lietuvių savitarpinės pagalbos sutarčiai vykdyti ir užkirsti kelią provoka-ciniams veiksams, nukreiptiems prieš sovietų igulas Lie-tuvoje. Sovietų vyriausybė lau-ka Lietuvos vyriausybės atsak-ymo iki birželio 15 d. 10 val. ryto. Atsakymo nedavimas iki

Liet. Vyčių choro parengimas

S. m. sausio 24 d. parengimas praėjo su dideliu pasisekimu; atsilankė virš 200 svečių. Vyčių salėje pritrūko vietų, nes norinčių dalyvauti buvo daugiau ne-ryto. Atsakymo nedavimas iki

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARJA NORDEIKIENĖ

2608 West 59th St., Chicago, IL 60629 • Tel. WA 4-2781
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IR EUROPOS SANDĖLIJŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

1591 W. 69th St., Chicago, IL 60629. — Tel. WA 4-2787
V. VALANTINAS

SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė or-ganizacija, lietuviams išskirtai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbėti ir kitiems, kurie turė darbus dirbti.

SLA — lėmė daug daugiau kaip AŠTUNIS MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA netaiko pelno, na-riams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivinijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudžia — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukšto mokslo ir ju gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikams apdraudžia pigia terminuota apdraudžia: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — knopu vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA knopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės į SLA įstątyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

New York, N.Y. 10001

267 W. 30th St.

Tel. (212) 543-2218

Šio gražaus vyškaro parengi-mo vadovas Jonas Aukščiūnas pasveikino svečius ir pakvietė vaišintis. Po šaltų puikių užkan-džių, Vyčių choras, vadovauja-mas Fausto Strolis, atliko programą. Sudainuotos mielos dainos, atrodo, dar daugiau su-artino senuosius ateivius su vė-lesniais ateiviais, nes tos dainos dar ir dabar skamba ausyse.

Po gražios programos buvo patiekta šilta gera vakarienė, pagamintos rūpestingos šeim-i-ninkės Leonos Matulevičienės. Vakarienė ir visas pobūvis bu-vo labai gerai suorganizuota.

Po vaišių sekė šokiai, grė-jant Wally Tencinger orkest-ru. Tai tikrai puikus Vyčių choro pokylis. M. R.

LAUKIU "NAUJIENŲ KALENDORIUS

Prasidėjus šioms 1981-miems metams, pradėdau laukti kada laiskanės atneš šiu 1981-mų me-tų "NAUJIENŲ" KALENDORIŲ nės "NAUJIENŲ" KA-LENDORIUS sužinau kadą ko-kie lietuvių tautos — lietuviškos visuomenės reikalais pasižyme-jusieji lietuviai yra gimę ir, ka-da mirę. Tokie "NAUJIENŲ" KALENDORIAI, kuriuose yra surašyti visi žymūs lietuviai, yra didėle lengvata ir spaudą rašan-tiems, ypatingai knyga apie savo tautos pasižymejusius lietuvių rašantiems, iš "NAUJIENŲ" KALENDORIUS yra lengvas ži-nių pasirinkimas.

Kadangi dabar, nei keleriopai viskam pabrangus, tai pridėdau "NAUJIENŲ" KALENDORIUS atspausdinimui paramą — Mo-ney orderi US \$12.00, po doli-ri už kiekvieną šiu metų mėnesį. Geriausios sėkmės ir tvirtos sveikatos linkiu visiems "NAU-JIENŲ" leidėjams.

Su pagarba — senas Naujie-nietis Kazys Beniušis

Nusimings

Paše ant suolo sėdi vy-riškis, užsimastęs ir nusimings. Frie jo prieina kitas vyras ir klausia:

— Kas tau yra, argi nesijauti gerai?

— Mano žmona pabėgo su kitu vyru, — atsakė jis.

— Aš suprantu tavo padėtį, bet laikui bėgant rasi kitą...

— Nerasiu, nes šiandien ji vėl grįžo pas mane.

UŽGIMĖ

— Ponas vedėjas, pridėkite man bent penkį į saviatę.

— O dėl ko?

— Matai Tamstą, man gimė sūnus.

— Bet ar aš kaltas?

— Eh, jeigu Tamsta būtų kaltas, tai penkių dolerių ne-užtektų.

Pragaras

— Dėl kokios priežasties jūs neįstokėjot už Jono?

— Jis yra laisvamanis ir ne-tiki į peklą.

— Nesibijok, kai tik apsisve su tavim, tai ir įtikės.

REAL ESTATE

Home, Zeme — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
R ZEMAIS NUOSIMCLAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI.
DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7743

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI

VISŲ RČIŲ DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

• LIETUVISKAS RESTORANAS su namu ir įrengimais Marquette Parko rajone. Labai geras biznis, lengvos pirkimo sąlygos.

• 2 BUTŲ MEDINIS prie 68-tos ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

• MCRINIS BUNGALOW Brighton Parke, 15 metų. Reikia skubiai par-duoti. Neaukšta kaina.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 West 63rd Street

Tel. 436-7878 arba 839-5568

HFLP WANTED — FEMALE
Darbininkų reikia

TAUPYMO BENDROVEI
REIKALINGA TARNAUTOJA

(TELLER)

su patyrimu ar be jo.

Skambinti 254-4470

arba 925-7400

RENTING IN GENERAL

— Nuomos —

MARQUETTE PARKE išnuomojamas 4 kambarių butas, naujai įsdekoruo-tas; pečius ir šaldytuvus, \$250 i mėn. Po 7 val. vak. skambinti 925-9116

JOHN GIBAITIS

Advokatų įstaiga

6247 S. Kedzie Ave.

(312) 776-8700

Juozas Šmotelio

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI

Graži, lengvai skaityama ir įdomi 250 puslapių knyga, su-krauta autoriaus troboje.

Čikagos ir apylinkės lietuvių, skirsnelių mėgėjai, prašomi at-vykti ir knygą pasiimti. Kitur gyvenantieji prašomi užsisa-kyti paštu.

Autoriaus adresas:

7114 S. Campbell Ave.

Chicago, IL 60629

Knygos kaina — 5 doleriai.

Kaip sudaromi TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO ŠULO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gauna-ma Naujienų administracijoje 1739 South Halsted St., Chi-ca-go, ILL. 60608. Kaina \$3.00.

PANAŠIOS

Sykį prie garsaus rusų poeto Puškino prieina mergina ir pa-klausia:

— Pasakyk man, koks yra pa-našumas tarp manęs ir saulės?

— Nei į jus, nei į saulę nega-lima pažūrėti nesusrinkus. — atsakė Puškinas.